

REVISTA D'OLOT

SUMARI

*El llibre català.—L'Homenatge a Ignasi Iglesias.—Reflexions sobre «El Cant Espiritual» de Joan Maragall, Ramon Pla i Coral.—Vicens Solé Jorba, J. M. Mir Mas de Xexàs.—Una estratagema humanitària, Lluís Torras i Nató.—Cròniques d'Art.—Poesia anglesa, Josep M.ª de Garganta, trad.—La pomera vermella, Pere Verdaguer, Prev.—Llibres nous, R. Pla i Coral i J. M. M.—** Joan Maragall.—De la vida anecdòtica, Trad. (R., V. C.—Aspectes, Victor.—D'ací i d'allà.—SUPLEMENT ARTÍSTIC: Retrat d'Ignasi Iglesias.—Pessebre artístic, Maurici Valls.—Oli, d'Iu Pascual.—Oli, de J. M. Mir Mas de Xexàs.—Fotografies, de N. Domènech i Emili Triadú.*

ANY II - NUM. 14.

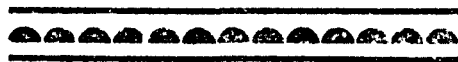
FEBRER 1927

Sempre rento la meva roba amb el sabó marca

LA PICADORA

ja que m'he arribat a
convèncer de la seva
suavitat, finura i econo-
mia, tant pel seu preu
com per lo bé que neteja
i fa que es conservi
sempre en bon estat la

 roba

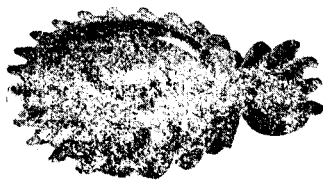

DE VENDA A TOTS ELS ESTABLIMENTS

FUSTERIA ARTÍSTICA

ENRIC FAJEDA

: : Es fan treballs amb : :
: : fusta de totes classes : :

Especialitat en models i
Ebenisteria

Carrer Clivillers, 13 — — OLOT

Centre Administratiu - Comercial

Joan Triadú Mitjà

Major, 10 — Teléfon n.º 295 — OLOT

Corresponsals a Madrid, Barcelona i Girona

Ingrés enotes servei militar - Llicències de caça, pesca, i tenència d'armes - Passaports - Títols de Chófer - Registre i traspassos d'automòbils - Certificats de penals i d'Últimes voluntats

Consultori de tota mena d'assumptes de caràcter administratiu i comercial

Compra-venta i administració de finques

SEGURS EN GENERAL

Accidents - Incendis - Vida

Transports marítims i terrestres

VIATGES A «FORT-FAIT»

Bitllets Circolars, Kilomètriques, Individuals, Col·lectius, pera Agrupaments culturals, Grops excursionistes, Societats d'esbarjo, Congressos, Pelegrinacions, etc., etc.

ADUANES

Servei especial per a l'importació i exportació

HORES DE DESPATX: De 9 a 13 i de les 19 a 21

Perfumeria LLACH

MODERNA
FARMACIA
LLACH

PLACA ALFONS XII
TELEFON 23. - OLOT

MOBLES DECORACIÓ
INSTAL·LACIONS

Estils Antic i Modern

SECCIÓ ESPECIAL DE
MOBILIARI LITÚRGIC

Raimond Vayreda

Successor de H. Rocamora

Diputació, 111
(Xambé Borrell)

BARCELONA

RAMON BENET

MERCERIA
CAMISERIA NOVELTATS
MAJOR 11 OLOT

VICENS OLIVERAS
JOSEP M.^A JUTGLAR
COMISSIONS I REPRESENTACIONS

DELEGATS DEL
CENTRO INTERNACIONAL
DE INTERCAMBIO
REPRESENTANTS DELS AUTOMOBILS
STUDEBAKER
AGENTS DE LES COMPANYIES
LA PRESERVATICE
ACCIDENTS
LA NATIONALE
INCENDIS. - VIDA

MULLERAS, 36, 1.ER - OLOT

Josep Freixa

COMISSIONS
I PRESEREN-
TACIONS.
PRIMERES
MATÈRIES.
PRODUCTES
COMERCIALS.

Carrer Valls Nous, 18
Telèfon núm. 30. - Olot

andorrà
sastre
OLOT

REVISTA D'OLOT

PUBLICACIO MENSUAL IL·LUSTRADA

Any II	OLOT, Febrer de 1927	Núm. XIV.
SUBSCRIPCIÓ: Olot 3'50 pts. semestre Espanya 7 pessetes l'any Estranger 9 » » Número solt 60 cèntims		REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ Passeig de Blay, núm. 12, 1er. pis No es retornen els originals.

EL LLIBRE CATALÀ

A QUESTS últims dies, la premsa ha dedicat algun espai a comentar la difusió del llibre català a casa nostra. Per les dades que s'han obtingut hom pot constatar que, si bé la creixent afició als llibres catalans no dona motiu per a llençar exageradament les campanes al vol, també és cert que hi ha motius d'optimisme, com ho palesa el regular pas endavant que s'ha donat en aquest aspecte, si el comparem amb els semblants que oferia alguns anys enrera, pocs, relativament. «Catalunya llegeix força en català, però no n'hi ha prou encara.» Aquesta és la impressió que se n'han emportat els autors de la estadística. Confiem, tenim una fé cega en això, que el nostre llibre assoliria dintre poc una difusió ben acontentadora. Tots els símptomes ho fan creure així.

Ara bé, es llegeix poc o molt en català en la nostra ciutat? Pensem que, guardant les proporcions, Olot, si bé no és de les ciutats en les quals es llegeix més, tampoc és de les que es llegeix menys. Sabem que la nostra «Biblioteca Popular» té una regular demanda de llibres escrits en llengua vernàcula i que els llibreters olotins en venen un nombre, sinó molt crescut, tampoc menyspreable.

De tota manera cal que no ens adormim. És necessari que tots, les llibreríes i el públic olotí, ens esforcem perquè aquesta mena de llibres sien profusament llegits en la nostra ciutat. Ara que la nostra bibliografia assoleix aquest palpable grau d'activitat, ara que la nostra literatura produeix obres tant profundament humanes i madures, cal que ningú els hi faci el buit, cal que el públic les llegeixi, és a dir, els hi dongui possibilitats de naixença. Per altra part, l'afició als llibres, als bons llibres, és un dels títols més enorgullidors que pot mostrar una persona.

Cal, ho repetim, no descuidar aquest pa de l'esperit, de la intel·ligència.

Pedro Aybar

L'Homenatge a Ignasi Iglesias

EDIFICANT, ple de veritat i amor, ha esclatat durant aquest febrer—com la blanca flor en els ametllers—l'homenatge a l'home de tots ben estimat.

Sense una preparació estudiada, gairebé espontàniament, havem pogut fruit la frisança nascuda del càlid sentiment pairal que resta incommovible en els replecs més íntims de l'ànima.

Perquè Ignasi Iglesias, ademés d'ésser un dramaturg i poeta d'empenta, és a casa nostra l'apòstol de la bondat humana com a aspiració suprema. Fer que siguin estimats els vells i els humils no és el sentiment ennoblidor i cristià per excel·lència?

Temps feia que n'èrem deutors d'aquest tribut d'admiració i agraïment a Ignasi Iglesias. Sospeçada la seva obra pels autoritzats a fer-ho i controlada amb l'assentiment unànim del poble, sentíem com un remordiment, una recança, al suposar-lo allunyat a rependre les seves produccions. L'anatema llençat contra els catalans per un periodista, que es veu obligat a dissimular nos certes coses i a inflar-ne d'altres, quan digué que «*Cataluña era una devoradora de hombres*», ha acabat ara de quedar desfet. Aquest apòstrof que ens pesava i ens dolia, l'allunyàvem de la nostra ment tot evocant els actes grandiosos que durant l'infància visquèrem com esdeveniments històrics: els enterraments de multituds apinyades, de milers i milers, que acompanyaren al poeta Verdaguer, al Dr. Robert i més tard a Prat de la Riba i Guimerà.

L'homenatge de l'any passat a Rusiñol i enguany el de l'Iglesias, ens reconforten en la creença de què vivim en un poble agraït i que, si bé no ha assolit totes aquelles perfeccions que per ell voldríem, té sovint la virtut d'entregar-se amb vehemència als qui han sabut honorar-lo. I quan esdevé *devorador* potser tindrà les seves raons!

Ara, aprofitant l'èxit assolit en «*La llar apagada*», ha seguit mostrant que té estima als qui l'estimen i n'ha donat una prova més assistint, en massa, desinteressadament i sense falsificacions, a abraçar al poeta del poble.

I és perquè el poeta ha semblat sempre amor i no pot collir altrament.

Reflexions sobre «El Cant Espiritual» de Joan Maragall

MARAGALL, un dels poetes més grans que ha tingut Catalunya en la seva renaixença, escrigué quatre peces formidables que, encara que haguessin estat les úniques oïdes de la seva genial inspiració, elles soles pesarien prou per a col·locar-lo a la capdavantera dels nostres mestres de la bella paraula: *La Vaca Cega*, *Excelsior*, *L'Oda Infinita* i el *Cant Espiritual*.

Aquesta última, sobretot, és el seu monument definitiu. Nosaltres, quan sentim la necessitat d'esplaiar el nostre esperit amb el bàlsam incomparable de la bona poesia, de la poesia propiament tal, llegim i rellegim aquestes genials estrofes, reveladores d'un altíssim temperament de poeta, d'una pensa que volarà sempre per les regions de la suprema bellesa, dels temes excel·lentment grans. I, amb tot i que han estat múltiples les vegades que hem refrigerat la nostra ànima en la seva lectura, mai n'hem devingut laços, ans al contrari, sempre hi havem trobat nous motius d'admiració, emocions noves.

El Cant Espiritual, és el fruit d'uns moments d'inspiració interna, providencial podríem dir; d'aquells moments quasi únics en la vida de l'home, millor dit, del poeta, durant els quals els pensaments i les paraules brollen del cervell com d'una deu inestroncable i misteriosa, sense necessitat de forçar-los, espontàniament. Per això totes les grans obres, totes les creacions verament genials, neixen en aquests instants d'intens arrabatament i trasbalsament d'esperit. I, per això també, en tots els artistes i concretant-nos en el nostre cas, en tots els poetes, entre tota la seva producció, per més copiosa que sigui, sols unes quantes composicions, poques, mereixen l'atribut de genials, de vertaderes obres mestres. Aquest qualificatiu podrà donar-se, si es vol, a tota l'obra plegada de l'artista, però si l'estudiem per separat, pesa per pesa, veurem, com hem dit ja, que sols unes quantes sobrepujen en molt a les demés, fent-se difícil, fins i tot, volguer-les comparar amb les altres menys afortunades.

En el *Cant Espiritual*, no hi aneu a cercar res de retòrica, res de frases rebuscades per omplenar versos i per no fallar a les regles del ritme i de la rima. En ell no hi ha res més que el necessari; en ell tot és inspiració de bona llei; cada paraula una definició; cada vers un pensament; tot el poema sencer un credo filosòfic i estètic.

Intentarem, malgrat les nostres poques forces, espigolar la doctrina, el sentiment que, qui gosaria negar-ho? enclou aquest poema únic en les nostres lletres, de l'inoblidable Joan Maragall.

* * *

El Cant Espiritual és un cant d'optimisme, de serenitat. Maragall, com tots els homes d'una conducta model, a qui res pot tirar-se en cara, igual que tots els homes com ell posseïts d'una fè religiosa ben consolidada, res tenia de tèmer d'aquest món, ans al contrari, ell se li presentava curull d'encants i de motius de joia i de gaubança. És el que passa a totes les ànimes nobles, que poden gloriar-se d'haver fet únicament el bé i d'haver menyspreat el mal. És el fruit d'una consciència tranquil·la, d'una vida satisfeta dels seus actes.

Per això, ben al revés d'altres poetes que han blasmat aquest món i han apel·lat a la mort com a únic remei de les seves malures, (recordem Lamartine en «Le Desespoir»), Maragall no: Maragall li reca deixar-lo i es pregunta:

*Si el món ja és tant formós, Senyor, si es mira
amb la pau vostra a dintre de l'ull nostre,
què més ens poden dà en una altra vida?*

En aquesta estrofa hom pot veure el secret de la sinceritat, de la calma espiritual de Maragall, el perquè d'aquest seu arrobament al món i a la vida. A n'el poeta el món li sembla formós perquè el mira amb la pau del Senyor dintre dels seus ulls, que és com dir dintre del seu esperit... Efectivament, sense aquesta pau amb Déu, és impossible una vida totalment sossegada i tranquil·la.

Per això ell n'està tant enamorat del món, i dels seus sentits, i tem a la mort perquè ha de posar fi a n'aquesta gaubança seva, a n'aquesta seva adoració i admiració de la naturalesa i al seu goig de viure...

*Però estic tant gelós dels ulls, i el rostre,
i el cos que m'heu donat, Senyor, i el cor
que s'hi mou sempre... i temo tant la mort!*

I tot seguit el neguiteja l'enigma del més enllà i l'agullona el dubte de si en l'altra vida podrà gosar de l'espectacle magnífic del món:

*Amb quins altres sentits me'l fareu veure
aquest cel blau damunt de les muntanyes,
i el mar immens, i el sol que per tot brilla?*

I altra vegada torna a manifestar la seva recança d'abandonar el món, dient:

*Deu-me en aquests sentits l'eterna pau
i no voldré més cel que aquest cel blau.*

Aquesta adoració de la Natura, aquesta fusió del paisatge i ell la trobem en la majoria dels poemes de Maragall, dels quals *Les Muntanyes*, n'és el més fidel exemple.

Maragall copçava tots els minuts de la vida, que aquesta és la manera de viure més plenament, més íntegrament.

Saber gosar de la joia de cada instant, optimísticament, qui negarà que constitueix un art ben difícil o una venturosa troballa? Maragall ho havia lograt. Per això ell no comprèn la teoria d'aquells que criden i troben la felicitat en la mort...

*Aquell que a cap moment li digué «Atura't»
sinó al mateix que li dugué la mort,
jo no l'entenc, Senyor; jo que voldria
aturar a tants moments de cada dia
per fè'ls eterns a dintre del meu cor!*

En aquests versos trobem la concepció més optimista de la vida... Perquè conformar-se i més que conformar-se desitjar el moment que ens duu la mort quant n'hi ha tants en la vida que mereixen ésser assaborits amb una gran delectança? Aquests versos mereixerien estar sempre presents en el pensament dels desesperats, dels escèptics, dels torturats pels mals fets del destí, en la memòria d'aquells pels quals la vida no és res més que una continuada agonia... Oh quin bàlsem serien per a tots ells aquests versos del nostre immortal poeta! Com els hi ensenyarien l'única, la veritable manera de viure! Saber trobar i gustar tots els instants falaguers que indubtablement es presenten en totes les existències, fins en les més torturades...

Maragall no ho sap, no ho pot entendre que aquesta vida no sia res més que una ruta, que un camí vers la mort...
Per això es pregunta sorprès:

O és que aquest «fè etern» és ja la mort?

però torna preguntar-se tot seguit.

*Mes llavors, la vida que seria
fora només l'ombra del temps que passa,
i la il·lusió del lluny i de l'aprop,
i el compte de lo molt, i el poc i el massa:
enganyador, perquè ja tot ho és tot?*

Es a dir, seria una il·lusió, un engany, una mentida? No hi hauria en ella, en la vida, res d'absolutament
vertader, res digne de tenir-se en consideració perquè tot, tot, no fóra altra cosa que una vana aspiració nostra?

Prou sabem—gosariem apuntar a manera de parèntesi—que, dissortadament, la concepció que ens havem format
moltes vegades del món i de la vida, dista molt d'acostar-se a la realitat... Quantes desil·lusions no ha tingut el cor
de l'home? Quina diferència entre el dolç somniar de la nostra joventesa amb la moltes vegades dolorosa realitat
de l'edat madura!

Maragall no ho ignora pas que la vida no omplena tots els buits que hi ha en el nostre cor... Però que hi fa?
Malgrat tot, ella continua semblant-li bella; per això exclama:

*Tant se val! Aquest món, sia com sia,
tant divers, tant extens, tant temporal,
aquesta terra, amb tot el que s'hi cria,
és ma pàtria, Senyor; i no podria
ésser també una pàtria celestial?*

Aspiració ben atrevida per un home d'una fè com la de Maragall. Per això s'excusa dient:

*Home sò i és humana ma mesura
per tot quan puja creure i esperar,
si ma fè i ma esperança aquí s'atura,
m'en fareu una culpa més enllà?*

I aquest *més enllà* li inspira aquests dos versos, revel·ladors del seu gran desig de possessió de la naturalesa...
Maragall no en té prou de la terra, necessita abraçar tot el cosmos:

*Més enllà veig el cel i les estrelles
i encara allí voldria ésser hi hom...*

I no aspira res més que aquesta contemplació, que aquesta adoració del món i de la vida:

*si heu fet les coses a mos ulls tant belles,
si heu fet mos ulls i mos sentils per elles,
perquè oclueu'ls cercant un altre còm?*

I, com sempre, aquest seu arrelament al món, al exclamar:

Si per mi com aquest no n'hi haurà cap!

Maragall, bon creient sempre, no dubta que hi ha una *Pàtria* amb la qual cap més pot comparar-se. Per això diu:

Ja ho sé que sou, Senyor; però on sou, qui ho sap?

Però a Déu, i a n'aquesta altra *Pàtria* s'els figura aquí, a n'aquest mateix món nostre, com posseït d'un innegable
panteïsmo. Maragall veia tant bella la naturalesa tan digna de viure-la la vida, que no vacil·là fins i tot a dirinitzar-les:

*Tot el que veig se vos assembla en mí...
Deixeu-me creure, doncs, que sou aquí.*

Però per fi, triomfa la fè, la religiositat del poeta:

*I quan vingi aquella hora de temença
en què s'acluquin aquests ulls humans,
obriu-m'en, Senyor, uns altres de més grans
per contemplar la vostra fè immensa.
Sia'm la mort una major naixença!*

I que és la mort sinó una *major naixença* per tots els homes com el nostre altíssim poeta?

RAMON PLA I CORAL

VICENS SOLÉ JORBA

Qui és en Vicens Solé Jorba? Vicens Solé Jorba és un jove ple d'esperit, ple de seny i de sinceritat i fill d'uns pares humils que es guanyen honradament la vida, el qual, demés de les seves hores quotidianes de treball mecànic en pro de la seva seguretat vital, treballa espiritualment, copçant de la Natura aqueixes belleses i encisors que donen nomenada a la nostra terra del fajol i de les barretines.

Puix que en Solé, amb tot i la seva gran juvenesa, és ja un artista, tot un artista. Potser a n'en Solé hi trobareu a mancar aquell *fanfarronisme pseudo-intel·lectual* de molts *snoobs*, aquell *yo tant pedant* i tant mancat de civilitat que posseïxen avui la major part de joves que ja es creuen ésser més que un Miquel Angel o un David o qui sap quina personalitat literària. En Solé no té aquesta pedanteria i no la té perquè ell mateix és el primer de convèncer-se de la seva limitada educació; el seu intel·lecte, tal volta exilat per les circumstàncies en què s'ha desenrotllat la seva adolescència, no ha adquirit, de segur, aquells *graus* que en molts és un egoisme malsà i en altres, ben pocs, una ajuda de cooperació civilitzadora. Mes, si en Solé no és un pintor intel·lectual, en canvi és un pintor que sap sentir i sap expressar amb molta facilitat plàstica això que sent; per ço pinta amb tanta consciència, amb tanta habilitat i amb tanta afició, tres coses necessàries per a ésser un artista de debò, tal com ho és en Vicens Solé Jorba.

I anem ja de ple a estudiar les seves evolucions: alumne de la nostra benemèrita Escola de Belles Arts, es formà sota el mestratge d'lu Pascual, aconseguint ésser tant bon deixeble d'aquest renomnat artista que fins arribà a identificar-se amb llur estil i tècnica, guardant incorruptibles aquests estil i tècnica fins ara, en què ja anant per les seves, o sia ben sol, ha sabut lliurar-se, amb seny, de la influència massa marcada del mestre.

Sempre havíem vist a n'en Solé activitat, voluntat i traça, molt havíem admirat els seus progressos, però, francament, ens crèiem que no sabia apartar-se del mestratge d'lu Pascual i estàvem més que convençuts, parlant amb tota sinceritat, que no passaria d'ésser un bon fadrí, res més que un bon fadrí i temíem que, al desamparar-se del guiatge del mestre, tal vegada, perdria valor la seva obra. I ens hem equivocat, hem quedat desorientats en aquest pessimisme, puix en Solé, no cal negar-ho, ja sap anar sol i pot anar ben sol pels nostres prats mullats, pels nostres turons i per les nostres rieres. Té prou intuïció lírica per a poder exterioritzar llurs belleses i llurs encisors camperoles, tant amagades a la vulgaritat i a la pedanteria. I ens en alegrem de debò, amb un optimisme ben esperançador.

Hem pogut veure les seves darreres teles i ens han captivat fonament; la tècnica, l'estil i l'expressió lírica són ja d'un mestre. Què és el que haurà influït en aquest canvi d'en Solé? Abans el millor d'en Solé eren aquests grisos i vermellons dels nostres camps hivernals, ara ço que ens plau i emociona més d'en Solé són aquests verds frescos i lluminosos, aquestes nuvolades molles que passen per damunt de les nostres muntanyes blavíssimes. Serà que en Solé s'haurà prenat de Galwey i d'Olivet Legares? Les teles darreres d'en Solé tenen quelcom d'aquests dos artistes que han fet tradicional el paisatge del gran Joaquim Vayreda; però amb tot i obirar-s'hi la influència, s'hi nota personalitat, i és que en Vicens Solé ha sabut copçar, amb avidesa, el bo de la tècnica d'lu Pascual i el bo del colorit de Galwey i d'Olivet Legares.

I heus-ací com un jove de vint-i-tres anys pinta ja com un bon artista que passi dels quaranta.

Tots sabem, olotins, que en Solé viu en una situació social que no li permet dedicar-se per complert al seu difícil art; ell és un obrer de l'«Art Cristià» i allà pinta o decora sants. Mes, amb tot, en les seves hores lliures s'entrega a la Natura i liritza amb els pinzells les nostres joies silvestres.

No té això un mèrit indiscutible? No té això una valor extraordinària? Doncs perquè no el protegim? perquè no li donem més facilitats? No val més un jove de les qualitats d'en Solé que un Zamora, un Chicuelo, un Uzcudum o un Rodolfo Valentino (q. e. p. d.)?

Aquests, sens dubte, no glorificaran a cap ciutat o vila.

Tant-de-bó molt de jovent d'ara, que sap ballar a les mil i una meravelles el *Charlestón* i el *Black-Bottom* i es sap tota l'antologia dels futbolistes, dels boxejadors, dels artistes de cinema i de totes les marques d'automòbils, tingués la meitat d'esperit que té en Vicens Solé Jorba. Potser el món, tant xillat de *mah-jonknisme* tal com està ara, seria, aleshores, més humà, tindria, ben segur, més espiritualitat i la societat seria més civilitzada.

Naturalment que l'home no s'ha d'entregar per complert al cultiu de la intel·ligència, que per ço té els sentits per a esplaiar-los, però hauria de saber tenir més humanisme i menys frivolitat, hauria de voler ésser, en una paraula, més home.

Jo manifesto la meua admiració a n'en Vicens Solé Jorba pels seus positius avensos i pels seus èxits merescuts i des d'aquestes pàgines olotnistes li expresso, sincerament, la fé que tinc en que el seu nom, tard o d'hora, ha de dignificar la nostra estimada ciutat.

J. M. MIR MAS DE XEXÁS

Una estratagema humanitària

(Al fill del protagonista i amic de l'artellista
Mossén Marcellà Oliveras.)

ERA pel temps de la darrera carlinada.

Els carlins, de tant en tant, feien alguna sortida pels cims de Batet i amagats en un bosc situat a les envistes d'aquesta ciutat, aleshores vila, la escopetejaven, com es deia abans, o *paquejaven*, com dirien ara.

Aquest era el bosc de *El Puig*, casa de pagès que situada al cim de tot de Batet, tan bé domina Olot, propietat de l'antiquíssima casa pairal de Godomà.

El govern militar, que en aquell temps de lliberalisme dominava aquí, per a evitar un perill a la població, manà arrasar el bosc que servia d'amagatall als carlins per a ses tant poc satisfactòries sortides.

Per a complir la comanda li enviaren una colla de cipaios i per a evitar fossin sorpresos pels carlins, mentre tallaven el bosc, una companyia de soldats.

Per això cada matí havien vist passar aquella tropa pel Barri del Pont i pujant per Can Pericot, cap a Godomà falta gent, i una volta arribats i previ un curt repòs, passar llista al pati i posar-se de retèn a n'els turons més alts, ja que de Godomà a El Puig encara hi ha una estricada i protegir així aquells barals de les emboscades dels carlins.

Solament els que sàpiguen l'amor que en aquell temps tenien els propietaris al bosc, podran comprendre el disgust que passava aquells dies el vell Godomà a l'arribada d'aquella tropa, cada matí, per a protegir a n'aquells cipaios que li anaven arrasant aquella formosa roureda que ell tant estimava.

I no n'hi havia per menys; si formava com si diguéssim part del seu cor, si havia presenciât el seu festeig, quan de promesos, amb la que havia escollit per regina del seu ideal i l'havia feta companya de la seva vida, l'anava a festejar allí, en aquella mateixa roureda, quan de fadrina s'hi passejava a les festes, en companyia dels seus pares.

Per això ell de pensar que li estaven aterrant la seva roureda estimada no en menjava ni en dormia i n'estava propiament malalt, però anar-ho a veure, ¿que és cas?, que estic ben cert que si hagués vist com queien en pocs moments, aquells roures tallats per malestruga d'estral, que per a arribar a on eren, havien necessitat xuclar la terra més d'una centúria, s'hauria ferit de ple a ple, perquè amb el gemec que exhalaven a l'esqueixar-se per caure, li havia semblat que se li esqueixava el cor. Està clar, si en aquell temps s'hauria comportat patir fam abans que vendre un arbre, ¿si els havia vist allí tota la seva vida!; si els havia vist créixer juntament amb els seus fills!

Ja sé jo que un amor així a l'arbre, no el comprendran pas aquests propietaris d'avui en dia, que es venen el bosc per a comprar un automòbil, però, jo sí que el comprenc, car quan considero que un vehicle així es pot comprar per un plec de papiers de banc o per un grapat de metall i que un roure per a ésser ben gros i fer ben bonic, necessita centúries i que una volta aterrat ni amb tots els diners del món es pot tornar a posar tal com era; trobo infinitament superior el valor moral de qualsevol plansorot de roure al del automòbil més luxós.

Però deixemnos de cabòries i anem al gra, que no fos cas que aquestes filosofies, que nostre incorregible idealisme ens fa sortir cor enfora, fossin criticades per certs esperits positivistes com *in illo tempore*.

IGNASI IGLESIAS

L'il·lustre dramaturg, el pare dels humils, el pulcre poeta que suava a Barcelona se l'ha homenatjat amb la cooperació de tots els catalans de les comarques, que s'han adherit amb aquella sinceritat que els caracteritza.

* * *

Era al temps del batre, aquell temps esperat amb tant desig pels que obtenen aleshores el premi a ses fatigues, sacrificis i afanys.

Es tant més ansiat per allò que es diu:

No diguis blat
que no sigui al sac
i ben lligat.

El pobre vell Godomà estava tant capficat amb allò de tallar-li la roureda, que ja ni l'alegrava el que tant l'alegrava abans, al veure com s'anaven batent els modalons i contemplar la era enrotllada de pellers, lluint tots aquelles llargues mòltes coronades totes d'una olla, d'una marmita, d'un ansat o de mig canti de terra de Breda.

Ell no tenia cap més pensament al cap que la seva roureda, en tanta de manera, que estie ben cert i segur que si algú li hagués preguntat: què t'estimes més, que governin els carlins o els lliberals? ell, per tota resposta, hauria contestat: la roureda.

Ja tenen ben bé raó que les penes mai venen soles. Com si el vell Godomà encara no en tingués prou amb la que no el deixava de nits ni de dies i li donava tanta tristesa el dia de la darrera batuda, allà entremig de dos llustres, hi va comparèixer un altre, que en forma d'un *cabecilla* carlí amb la seva partida i tots embolcallats de broma baixa, s'hi presentà mentres estaven passant batuda.

S'oí al cap de poc una veu rogallosa, que des del cancell de la porta demanava per l'amo de la casa i tot seguit una de noi que deia:

—Pare, us demanen.

—Digali que entri—respongué el vell Godomà, una mica sobressaltat.

I entrà a la sala sol el *cabecilla* quin nom me reservo, per no tractar-se, com podrem veure, d'una gesta massa gloriosa. Els demés de la partida es quedaren esperant a fora.

* * *

El *cabecilla* i l'amo de Godomà es saludaren fraternalment com correspon a amics que han anat a estudi plegats i:

—Què hi ha de nou?—preguntà l'un.

—Aviat ho sabràs—respongué l'altre.

I fent senyes de que havia de parlar-li amb reserva, perquè no convenia s'en enterés ningú, una volta preses les precaucions pertinents al cas, el *cabecilla*, amb veu baixa i misteriosa, així s'expressà:

—He sabut que els xipaios t'estan aterrant el bosc d'El Puig i que cada dia al matí puja d'Olot, per a posar-se a l'aguait de les nostres escameses, una companyia de soldats que cabalment passa llista aquí mateix a n'aquest pati d'aquí al davant, abans d'anar-se'n a posar de guàrdia a n'el turó des de on vigilen els talladors i sé prou el que passa en aquests cassos que arribant a venir aquesta potulèia sembla propiament com si arribés una plaga, perquè les gallines s'*extravien*, la fruita *desapareix* i les dones tot sovint reben *espants*: no és veritat?

I tant si sabia si ho era, però per por de comprometre's no contestà.

—Vaja home, digam'ho que ja en sóc gat vell de tot això—aleshores per tota resposta, el pobre vell Godomà feu un posat de llàstima com volguent dir:

—Bé massa!

—*Bueno*, això ja se sap, són gangues de l'ofici, però anem al gra que si no et digués perquè he vingut, tu no ho sabries. Doncs he vingut perquè porto un plan que si tu m'el secundes, farem una acció que, del dia d'avui i de la casa de Godomà, se'n parlarà per tot Espanya. Jo no't demano pas que tu facis res, no més que em deixis fer. Mira quin plan més bonic, es tracta d'agafar totes les rates a la ratera sense que s'en escapi ni una. Què t'en sembla?

—Que no se pas que vols dir amb això.

—Doncs, mira, ja t'ho diré ben clar, ja ho tinc tot preparat, tu no més m'has de permetre que jo col·loqui els meus ulls a on a mi em sembli millor perquè a la veu d'*alto*, *rendir-se!* que jo donaré així que aquesta tropa que puja cada dia d'Olot, estigui reunida al pati d'aquí al davant, com cada dia sol fer, facin el què els hi tinc dit.

—I què és lo que els hi tens dit?

—Que estiguin preparats amb la baioneta calada per a la veu convinguda engegar descarga serrada, que calculo jo en *cauran* la meitat i's tirin a l'assalt tot seguit per a *despatxar* els que quedin a la baioneta i així no en quedarà ni un de viu. No t'ho sembla?

Pobre home! cristià i humanitari com era, ja podeu comptar com es posà el vell Godomà al sentir això.

—Jesús, Josep i Maria—va exclamar i perdé l'esma, talment com si li vingués una basca, però un colp refet de la primera impressió es redressà furiós i exclamà amb energia:

—Això si que de cap de les maneres, que no vull pas que em vinguis a fer derramar sang a casa.

—*Bueno* home, no t'esveris—replicà primerament amb sorna el *cabecilla*—doncs si els podem haver els hi farem manyagaries, les mateixes manyagaries que ens farien ells a nosaltres si ens poguessin apollegar, que ja cal que ens poséssim a dir el Crec en un Déu, perquè ja'ns fusellarien desseguida, que ja sabem el que és la guerra—i després, canviant el tó de prec amb que s'havia presentat, per el d'exigència, exclamà decidit:

—Doncs, si no ho vols de bon grat, haurà d'ésser per força, que per això he vingut i no vull pas fer passos en và. Ja se sap que contra la força no hi ha resistència i el vell Godomà, davant de la nova actitud del cap de partida no tingué més remei que subjectar-se a l'exigència.

Però abans d'això, probà per tots els mitjans si trobava manera de fer-lo dissuadir del pla que portava.

A n'aquest efecte li demanà que en desistís suplicant-li primerament per Déu, per la Verge i per tots els Sants i Santes del Cel, sense aconseguir ablanir-lo, invocà després la seva antiga amistat nascuda a l'escalf dels bancs d'estudi, recordant-li el temps en que hi anaven plegats.

Tot inútil. El *cabecilla* entestat amb la idea que portava al magí, contestà a ço primer, dient que la guerra Déu la permetia com un càstic als dolents i que els dolents eren els lliberals, perquè ja se sabia que lliberal i home de bé no podia ésser i a el segon, que la guerra no reconeixia parents ni amics, perquè ja era sabut que la guerra era la guerra, com el negoci era el negoci i allargant-li el bras i assenyalant a la màniga—veus?—li digué—aquest galó s'ha de canviar perquè ja és massa vell i en vull un de nou que tu el tens a casa teva i jo avui t'el vinc a cercar.

Estant a n'aquestes, s'anà fent gran de dia i el temps anà passant.

Per fi arribà l'hora esperada i el *cabecilla*, deixant sol a la sala a l'amo de Godomà, sortí per aquells afores a donar ordres als seus per a preparar l'acció, que, segons deia aquell carlí de corona, li havia de conquerir un nou galó.

* * *

Tot estava convenientment preparat. Els carlins amb el fusell a la mà, la baioneta calada i la boina a la penxa per a evitar el perill d'ésser descoberts, arraulits, quiets, sense gairebé ni bleixar, com el gat quant espera la rata que surti per a tirar-se-li a sobre, estaven amagats a darrera de totes quantes parets i finestres donaven a la banda del pati de Godomà, esperant l'arribada de la tropa.

Trist, nerviós, frisós, amoïnats, sala amunt i sala avall, suant d'angúnia, per la temença amb que s'esperava el moment fatídic, s'anava passejant el pobre vell Godomà, trobant ben cert alló que es diu que:

no sap a Déu pregar
qui no ha anat a navegar

perquè el que és ell mai com aleshores havia dit amb tant fervor alló altre de:

fam, pesta i guerra
ben lluny de la nostra terra.

De sobte, sortint del seu ensinismament per haver-lo il·luminat un raig d'esperança, torçant el camí s'en anà dretament en direcció cap a l'àngul de sala a on estava emplantada la caixa del rellotge i agafant la broca dels quarts li feu donar mitja volta aversant així, per una estratagema que havia concebut, com a darrera temptativa, el rellotge de mitja hora,

Un cop realitzada la estratagema, que fent-lo canviar de tàctica, li retornà l'esperança, va tornar a comparèixer el cap de la partida per a fer-li saber que ja estava tot preparat, dient li amb veu de mando:

Ara tu t'en vas a Pera amb els batadors i que no'ns comprometis, eh? dissimuleu bé i fes que els batadors cantin com els demés dies.

—I amb quin humor vols que cantin?—li preguntà, contristat, el vell Godomà.

—Amb el mateix dels altres dies.

—Oh, és que mai diries de què tinc por jo? de què les rates agafin al gat per compte del gat agafar les rates.

—I bé, què vols dir amb això?

—Que mentres l'espia no hagi picat i no pugi avui tota la columna i això els faci retardar, perquè veig que ja són dos quarts de nou i els altres dies a les vuit ja eren aquí.

El caporal es treu el seu rellotge i li diu que encara no són les vuit.

—Bé, ja veuràs, jo amb el teu rellotge no m'hi tinc pas de regir, jo amb el que'm regeixo és amb aquest.

—I bé, ja n'estàs segur que ningú us ha vist? No heu pas entrat enlloc, tot vinguent?

—No més que a La Mayola a proveir-hi les botelles—contestà el quefe.

—Dones vaja, no diguis més; és que algú us haurà vist i us haurà descobert i com que a Olot ja es deu haver rebut el *parte*, avui pujarà la columna per veure si us pesca, no en dubtis.

Com podreu comprendre, tot això el vell Godomà ho deia no més per veure si posant-li la por al cos el podia allunyar de casa seva i evitar el derramament de sang que preveia i de quin plan diabòlic ni amb totes les súpliques l'en havia pogut fer desistir.

Oh, quina pensada! Ço que no pogueren aconseguir les súpliques, semblava que s'anava a obtenir per el temor.

El caporal comensà a dubtar del que se li deia i com a via de precaució destacà un mosso per aquells afores amb ordre d'escoltar si sentia res i tornar tot seguit a dir-li.

Però el mosso es feu fonedís, tingué por de tornar a la casa i es quedà per aquell bosc embolcallat amb una boira tant espessa que a quatre passos l'una persona no es veia amb l'altra.

Veient que passava l'estona i el mosso no tornava, hi envià un fill de la casa que feu idènticament igual que el mosso.

Per fi hi destacà un dels seus, que als pocs moments tornà esverat, dient que li semblava que pujava la columna, perquè havia sentit molt trepig de potes de cavall.

Res més va volguer saber el que capitanejava la partida. Amb això ja n'hi va haver prou perquè donés la veu de ja fugir i depressa!

Cames ajudeu-me, fugiren tots i al cap de poca estona, ja un vianant que transitava pel Collet de Sant Anton, veia correr rostos avall, com empesa pel diable, una partida carlista, que no se si anaven a refugiar-se a les cingleres de Sant Julià o als cloterars de Monjos, per a fer nit a la Bauma dels Encantats, el que si sè que, en aquell mateix moment i al mando d'un Tinent Coronel, arribava la columna a Godomà.

* * *

No més això li mancava a n'el pobre vell.

—*Donde están los carlistas?*—crià el quefe amb veu imperativa, així que arribà.

I havent-se-li contestat que no hi eren pas, vociferà enfurimat:

—*Es que Vdes. los ocultan, pero por fin han caído al garlito y les aseguro por mi honor que si Vdes. los ocultan yo llego a encontrar-los, no va a quedar titere con cabeza.*

Li digueren que ja eren fora i ell després d'haver fet passar un registre minuciós a la casa, preguntà com era que s'en haguessin anat.

Aleshores el vell Godomà li explicà la veritat de tot, amb aquell accent de sinceritat que dóna el sentiment.

El relat va colpir tan fonament al quefe de la columna, que entusiasmat va abraçar al vell Godomà boi dient-li:

—*V. si que es un liberal a marcha martillo.*

I al despedir-se s'oferí i allargant-li la mà li digué:

—*Vengan esos cinco y chòquela V. que jamás en mi vida he chocado con una mano tan honrada.*

I la columna passà de llarc en persecució de la partida.

Des de aquell instant, a Godomà, tot es canvià com una mitja. L'alegria en foragità la tristesa.

No n'havien pas passat gaires, quan un dia a entrada ds fosc, va tornar a comparèixer el *cabecilla*.

Hi va anar a donar les gràcies per haver-li salvat la vida.

El vell Godomà li explicà la estratagema de que s'havia valgut per a fer-lo desistir del seu pla i el caporal carlí emocionat se li tirà a sobre de content i abraçant-lo fortament li digué:

—D'això si que s'en diuen amics, disposa de mi tant de nits com de dies en tot i per tot.

I veus aquí com l'alegria, la satisfacció i la gratitud que li proporcionà aquesta acció humanitària, rescabalaren al vell Godomà de la migranya que li ocasionà l'haver-li aterrat el bosc dels seus amors.

Qui li havia de dir al meu caríssim amic, al qual en penyora d'afecte i en homenatge al seu progenitor dedico aquestes mal girbades ratlles, qui li havia de dir, repeteixo, al respectable Mossèn Marcellà, que això de l'avensament de l'hora que el seu pare feu per un fi humanitari, vindria dia, que per un fi econòmic, ho faria tota Europa!

Llegidors, si el conte us plau i voleu associar-vos a l'homenatge que tributo al precursor de l'avancament de l'hora, us ho agruiré, però si que us recomano que millor que amb el minut de silenci que ara s'estila i que no cura de res, ho feu resant-li amb devoció un *Pare Nostre* tal com s'acostumava en aquell temps en que tingué lloc aquesta estratagema humanitària.

LLUIS TORRAS I NATÓ.

Cròniques d'Art

Exposició Enric Galwey.—Galeria Arenyès.

Reproduim de «La Publicitat»:

«En les obres que té instal·lades en aquesta sala, un hom pot comprovar amb goig com es manté fresca i robusta la paleta d'aquest il·lustre mestre del nostre paisatge vnicentista. A desgrat de les lleugeres desviacions amb què de vegades contraria la seva visió personal, mogut per una injustificada desconfiança en l'eficàcia dels seus mitjans, els seus paisatges sempre tenen una solidesa, una força de síntesi poc freqüent entre els pintors de la seva generació. En aquests com en tots els seus paisatges anteriors, la submissió estricta al tema, li és com una mena de lliberació; troba la seva absoluta llibertat expressiva en la màxima obediència a la naturalesa. Quan arriba a aquest estat d'esperit, deslligat de preocupacions i de recels és quan dóna tots els tressors del seu temperament elegant, sobri, i discretament líric. En aquest sentit, «Últims raig a Olot», «Tarda grisa»,

«Primavera», «La casa d'En Blas», «Boira olotina», «La vaca», «El poble de l'Ametlla», són les teles més representatives de l'actual exposició.»

Exposició V. Solé Jorba.—El Camarin.

Reproduim del mateix diari:

«Entre els noms de les novelles promocions de l'escola d'Olot, el d'aquest jove pintor es destaca amb singular relleu. Fins fa poc temps, el seu estil era tributari del dels mestres moders de l'escola; la tècnica i la visió eren fruit de suggestions d'altri. En moltes de les teles que actualment exposa, aquestes influències ben explicables altrament, són prou manifestes. Però en altres obres, l'afranquiment d'aquestes tuteles, és també evident i anuncia l'aparició d'una personalitat força interessant. «Cap al tard», «El rec», i particularment «Veinat d'en Sidera», demostren una sensibilitat molt afinada i una tècnica molt intel·ligent.»

POESIA ANGLESA

SIR WALTER SCOTT.
1771—1832.

DIVISA DE *OLD MORTALITY*

*Sona, poeta, el pífre i el clari,
i en faç del món la veritat proclama:
un jorn de glòria és més noble destí
que vida duradera i sense fama.*

HENRY WADSWORTH LONGFELLOW
1807—1882.

EL DIA PLUJÓS

*Diada freda, fosca i desolada!
Plou, i bramula sempre la ventada;
s'adhereix al vell mur el cep retort,
el vent escampa el seu fullatge mort,
i l'hora és fosca i desolada.*

*La meua vida és fosca i desolada;
plou, i bramula sempre la ventada;
vers el passat retorna el pensament,
les joies juvenils s'emporta el vent,
i l'hora és fosca i desolada.*

*No planyis, cor, ta vida desolada,
que'l sol torna al passar la nuvolada;
comú a l'humanitat és ton destí:
tota vida és plujosa i deu tení
una hora fosca i desolada.*

THOMAS HOOD
1798—1845.

JO RECORDO, JO RECORDO...

*Jo recordo, jo recordo
la caseta on jo nasqui
i la llum que ma finestra
visitava al dematí.
Mai ans d'hora el sol cixia
ni parava sa claror,
i ara tot sorint desitjo
que s'avensi la foscor.*

*Jo recordo, jo recordo
la viola i son perfum,
i els clavells, roses i lliris
que semblaven fets de llum;
els lilàs on l'aucell nia
i l'arbret tendre i fragant,
viu, encara, que plantava
mon germà un any pèl seu Sant.*

*Jo recordo, jo recordo
com gronxant-me alegrement
veia el pas de l'oreneta,
que volant fendia el vent.
També, lleu com una ploma,
volava mon esperit;
i cap aire arvi refresca
les ardors de mon neguit.*

*Jo recordo, jo recordo
aquell pi tan alt i obscur
que aleshores me semblava
que finia dins l'atzur.
Oh, infantivola ignorància
que mai més no tornarà!
Quan arvi alço la vista
veig el cel molt més llunyà.*

JOSEP M.^a DE GARGANTA

FESSEBRE ARTÍSTIC

que el nostre paísà Maurici Valls ha exhibit als barcelonins durant les festes de Nadal, Cap d'any i Reis d'engany, mereixent nombrosos elogis tant pel bon conjunt artístic com per la bella vis'a panoràmica de la comarca olotina que en ell s'esterioritza amb molta exactitud del paisatge.

PAISATGE

Oli d'Iu Pascual, Director de l'Escola de Belles Arts d'Olot

CAPELLA DE LA SALUT

Oli de J. M. Mir Mas de Xexàs, adquirit per la Junta de Monuments artístics i històrics de Girona, en destí al Museu Provincial de l'immortal ciutat.

LA POMERA VERMELLA

*L'horta sembla una safata.
La pomera, present d'or,
fina, plàcida hi esclata
com un vano de claror.*

*Pura flor d'adolescència
hi escau bè en l'intim estoig.
A sopluiç de sa presència
riu l'amor i canta el goig,*

*riu l'amor rialla plena
qu' s desclou com un clavell,
canta el goig cançó serena
com l'ull blau d'un jorn novell.*

*Es que d'aquest clòs prolífic,
ella és l'ànima vibrant,
l'arbre inquiet i mirífic,
broll de sol espurnejant.*

*Es la vida gloriosa,
vida forta en plenitud,
l'arbre és ric i primorosa
sa ferrenya pulcritud.*

*La pomera's mostra franca.
Bell anhel ompla el seu dins,
bell anhel que a flor de branca
penja toies de robins,*

*gemmes vives, sense caire,
ufanoses i llisquents,
fruits pesants que al bes de l'aire
fan bonics repicaments.*

*Selva endintre mor la tarda
en els braços d'un plançó;
des la serra s'hi esguarda,
grog a d'esglai, la tardó.*

*Creix la pau; l'aura benigna
tria flors enllà del cel.
Pot donar-se hora més digna
per culli el tresor de mel?*

*L'arbricò els branquills allarga
tot placèvol i sumís,
en lloc de la queixa amarga
sobre el llavi hi duu el sonrí.*

*Es que sap lí resta encara
l'esperit, ric i potent,
qui promet la gràcia rara
d'un novell abandament...*

*L'horta sembla una safata.
La pomera, present d'or,
fina, plàcida hi esclata
com un vano de claror.*

PERE VERDAGUER, PREV.

Libres nous

TERRA AMOROSA.—*Poesies de Fidel S. Riu Dalmau.*—*Manresa MCMXXVII.*

La signatura de Fidel S. Riu Dalmau l'havíem vista estampada al peu de molts articles que porta publicats en la nostra premsa i principalment en l'important diari manresà «El Pla de Bages» Avui, al llegir el llibre de poemes i cançons «*Terra Amorosa*» que acaba de publicar hem pogut fer-nos càrrec del tot de la personalitat literària d'aquest pulcre escriptor i poeta.

«*Terra Amorosa*» és un llibre de vianant o d'excursionista. Dirfeu que Fidel S. Riu Dalmau surt a passeig i canta tot ço que troba al seu pas: la selva, la masia, la font, la noia pagesa; veus aquí els seus temes predilectes, els quals podríem condensar en un: la natura. Riu Dalmau és també un bon exalçador dels arbres, de tots els arbres. Així, doncs, la poesia d'aquest autor és purament objectiva, sense que amb això volguem dir que no sia adornada d'escaients imatges. Vegeu sinó el que diu al parlar de la selva:

Lluminosa selva, ets com un temple.

Cada pi es dreça igual que una columna.

Els ocells són la teva escolania.

Fidel S. Riu Dalmau anuncia un nou recull de poesies i un altre de contes i articles.—R. PLA I CORAL

ART POPULAR I DE LA LLAR A CATALUNYA.—*Joaquim Pla i Cargol. Pròleg de Joan Junceda, Segona edició.*—*Dalmau Carles, Pla S. A., Editors. Girona MCMXXII.*

Les arts humils, els treballs en ferro, les ceràmiques i els vidres, les estampes i el gravat, la masia, són la síntesi d'aquest llibre útil i ben documentat que ha escrit el pulcre i intel·ligent escriptor gironí en Joaquim Pla i Cargol.

Com diu molt bé el prologista, l'autoritzat J. Junceda, el llibre d'en Joaquim Pla és un bell capítol de la història de l'esperit.

Per ço «llibres com aquest haurien d'ésser declarats de text en les escoles, massa farcides de històries de reis i de batalles». Estem, per tant, conformes de tota conformitat, amb Joan Junceda, i voldríem que totes les llars cultes posseïssin en les seves llibreries l'obra vulgaritzadora de les nostres arts humils i aplicades del caríssim Pla i Cargol.

Seria la manera d'ensenyar als nostres infants, amb el profit de tals lectures útils, camins més dreturers i més pràctics dels que estan actualment eucaminats. Amb això, de moment, res més desitjariem, puix ja es cuidarien ells mateixos d'evolucionar cap a la positiva cultura i civilització.

L'estil d'aquesta obra és senzill i, per tant, menjívols els clars conceptes que l'adornen.

En total: que és un llibre útil i necessari per a els cultivadors de la cultura.

GOYA.—*Su vida. Sus obras.*—*Joaquim Pla Cargol.*—*Dalmau Carles, Pla, S. A. Editorial. Girona MCMXXVII.*

Naturalment que aquest llibre no conté res de nou del gran pintor espanyol del segle XVIII; puix de Goya s'ha dit i parlat tant i tant, i per eminents personalitats crítiques espanyoles i estrangeres, que no és possible que un llibret com el que ha escrit en Pla i Cargol pugui superar a molts que podríem esmentar. Però si el llibre aquest no té el mèrit de la novetat crítica i de l'art mestre del formidable pintor fill de Fuendetodos, no obstant és un llibret tant ben classificat i de criteri tant serè i farcit de gravats, que és un mitjà de vulgarització de l'obra i vida de l'inimitable pintor dels «*capritxos*» i de les «*majas*».—J. M. M.

«... Doncs jo crec que la paraula és la cosa més meravellosa d'aquest món perquè en ella s'abracen i es confonen tota la meravella corporal i tota la meravella espiritual de la naturalesa...»

(De l'«Elogi de la Paraula»).

JOAN MARAGALL

DE LA VIDA ANECDÒTICA

I

CONTEN que Anatole France rebia de bon grat als poetes joves i als novel·listes barbamecs, que somniaven de transformar el nostre planeta en un paradís terrestre. Els rebia amb benevolència i els induïa a esperar temps millors.

—Mestre—li demanava un d'ells—heu llegit el meu llibre de poesies?

—Certament. M'hi he delectat tota la nit. Vaig començar-lo a primeres hores de la tarda i no vaig poder cloure ull, sens haver-lo acabat.

—Oh! us burleu de mi, vos no l'heu pas llegit.

—No sigueu incrèdul, en voleu una prova? Vaig a indicar-vos la més bella poesia del vostre llibre. Es a la pàgina 84. En ella heu posat el millor de la vostra ànima. Admirable pàgina. Gosareu dir encara, que no he llegit vostres poesies?

—Mestre, jo us demano perdó. Estic veritablement confós. Mercès! Mercès!

El brau xicot, amb el cor ple de joia, pren a part als reunits.

—Es extraordinari! El mestre ha llegit el meu volum. Ell l'ha llegit! Es en efecte a la pàgina 84 que es troba la més bella poesia meua. Ell admira aquest poema. Ah! quin honor per mi!

I ell s'en va, ple d'orgull. En haver sortit, algú demana al pare de *Thaïs*:

—Mestre, és cert que heu llegit el seu volum? Jo el conec, i no és possible que us en hagueu empassat més de dues pàgines.

—Vos ho havieu cregut? Doncs bè, tinc de confessar-vos que no l'heu pas llegit.

—Més llavors, per quin atzar la pàgina 84 resulta que és la millor del volum?

—Home, no sigueu ingenu! jo hauria pogut citar una altra pàgina qualsevol. Un poeta jutja sempre que qualsevol de les seves poesies és la millor.

—I si hagués resultat que la pàgina 84 era blanca?

—Veus aquí que m'hauria trobat amb un compromís, i que la meua resposta hauria estat un veritable trencacolls. Però, quan un hom altera la veritat per benevolència, estimat amic, cal comptar amb la indulgent complicitat del cel.

Richard Kipling fou víctima, recentment, en el «Times», d'un mixtificador qui envià a n'aquest diari un poema titolat *La Vella Guàrdia* i signa fredament amb el nom del poeta.

El poeta no en fou pas entujat:

Digué simplement:

—Aquest poema és detestable.

—Nosaltres som del mateix parer: declara la redacció del «Times»—però l'hem incertat creient senzillament que era vostre.

Una història de Maurice Dekobra:

En un departament d'un tren, a Brighton, viatja sol i endormiscat un senyor gros, —puja un altre viatger qui diposita sobre la malla, damunt mateix de l'esmentat senyor, una cistella amb un fardell.— En el transcurs del trajecte, cauen unes gotes damunt el rostre del senyor endormiscat, qui es revetlla sobtadament. La seva qualitat de bebedor empedernit li fa posar el dit damunt del líquid i acostar-se'l als llavis tot seguit, amb un cert esverament, interroga al company recent arribat, dient-li:

—Whisky...?

—No —respon l'altre— fox-terrier...!!

Trad. R. V. C.

ASPECTES

MÉS SOBRE EL LLIBRE CATALÀ

EN el nostre editorial «El Llibre Català», corresponent al present número, diem que «tots, llibreries i públic» ens hem d'esforçar perquè els llibres catalans sien profusament llegits a la nostra ciutat.

Això ens ha mogut a dir alguna cosa sobre l'organització de les llibreries, qüestió que ocupa una bona part de la nostra premsa.

Caldria que els llibreters olotins (i això seria en benefici de llur comerç), possessin el màxim interès a la propaganda dels llibres catalans. Fóra del tot necessari que tinguessin en els seus establiments el major nombre possible d'aquests, mostrant-los en els llocs més vistosos dels aparadors i, fins i tot, anunciar les darreres novetats de llibreria per mitjà dels periòdics locals. S'hauria de procurar, sobretot, que quan un lector entra a les nostres llibreries per a comprar una obra, no es trobi amb la desil·lusió de no poder adquirir-la a causa de trobar-s' en mancades.

Convé, doncs, facilitar al públic qui llegeix la compra de llibres catalans. Fer difícil la seva adquisició, fer imprescindible, per a comprar una obra, tota una sèrie de molèsties com són l'espera d'alguns dies, l'haver d'escriure a Barcelona, etc., sempre seran entrebancs perquè el públic olotí llegeixi el màxim possible.

OLOT, CIUTAT DE POETESSES

Olot ha estat sempre, (això ho sap tothom), una ciutat nodridora de persones notables. En el camp de les arts tenim aquest estol de pintors, escultors i dibuixants que han fet que el nom d'Olot traspasés les fronteres. Hem tingut geòlegs; botànics, filòsofs i fins juriconsults com en Joan Pere Fontanella. En una paraula: hem tingut de tot. Del que havíem estat força mancats fins ara, era de poetes. La nostra memòria només recorda els noms de Josep Saderra i de Jaume Bojill i Mates, el notable autor de «La Muntanya d'Amethistes», l'olotí que molts ignoren de que ho sia. Si n'hi ha hagut algun altre perdonin la nostra ignorància.

Ara, però, no ho podem dir així. El noble art de la poesia pren un gran increment a la nostra ciutat. I sobretot, mireu aquest bé de Déu de poetesses, de donzelles inspirades, joves, en el punt dolç dels seus encisos moltes d'elles que, deixant per uns moments els atuells de cuina o les puntes de coixí, rimen, somniadores, alguna endreça al amat, o una balada a la lluna, o uns goigs a la Mare de Déu del Tura... Quantes són? Oh! una infinitat! «La Dona Catalana», la intel·ligent revista de modes, les ha premiades a l'engròs. Així, doncs, l'afició de les nostres donzelles a la poesia, és com una enfermetat encomanadissa...

Bé, molt bé, gentils i agraciades senyoretetes! Aquesta afició a la bella paraula demostra que teniu un esperit refinadíssim....

Victor les felicita amb tot el cor!

ELS CRITICAIRES

Aquest renaixement de les comarques catalanes, aquesta febra de cultura que es palpa per totes les viles i ciutats de Catalunya, no creieu pas que no tingui també els seus sistemàtics detractors. Sembla absurd, oi? No obstant és així, i els que la blasmen són precisament aquells que estan més obligats a procurar que aquesta revifalla de les nostres comarques sia cada jorn més esponentosa.

Un article de «L'Ona», periòdic que surt a Vilassar de Mar, es plany d'això amb paraules d'una gran justesa. Es refereix a alguns dels seus conveïns que fan mofa del seu periòdic perquè no el troben prou nodrit i només hi saben veure que defectes. Llegiu, és el mateix periòdic qui parla:

«ELS PEDANTS.— Aquestes persones a què ens volem referir i ens referim, són d'una intel·ligència bestialment extralimitada i escandalosament pedant. Sabiem que a Vilassar teníem—i tenim—persones preclares i sapients, però no podíem arribar a suposar que algunes d'elles arribessin a aquest extrem. Hem pogut veure que aquestes persones no saben el sacrifici i l'abnegació que representa fer sortir i redactar voluntàriament, diàriament o periòdicament en les comarques o en les viles de la nostra terra, una fulla en la qual—com deia Marçal en el «Diari de Mataró»—no es pot trobar altra remuneració que

el goig de mantenir encesa una llàntia que vetlla per l'espiritualitat ciutadana. I nosaltres sentim moltíssim que el nostre modest treball—ni gosem dir sacrifici—faci nèixer, en aquelles boques, paraules injurioses i ofenses ridícules. S'ens ha titllat de presumptuosos, puerils, etc., etc. A nosaltres, aquests insults no ens fan ni fred ni calor. El què fan és donar-nos ànim per anar continuant la nostra humil tasca. El fer una campanya en contra d'aquestes fulles no és fer-la a nosaltres. No. Es voler fer l'absurd d'apagar aquella llàntia que s'aguantarà encesa mentre el nostre entusiasme visqui juntament amb el nostre esperit.

Per afirmar llur criteri llastimosament errat d'aquestes publicacions, s'han fixat amb les nostres signatures, dient i àdhuc pregonant, que no són suficients perquè vagin estampades en cap fulla pública. Hi voldrien veure firmes científiques i intel·ligents. Això ens acaba de fer cabal del que dèiem més amunt. I no ens és ara propici de fer-los-hi explicacions. No sabem en quina terra hauran vist fulles locals com les nostres redactades per personae eminents. Per a mantenir una llàntia encesa s'en té prou, en qualsevol poble, amb l'entusiasme col·lectiu de l'esperit en mires a un ideal. I tots sabem que l'ideal el té tothom, el pobre i el ric, el savi i el sensat. I és deplorable que aquell errat juí no es rectifiqui. Que és la única manera que desapareixeria aquesta taca negra d'aquestes persones que, fins fa poc, no havíem dubtat de la seva intel·ligència.

No obstant, per si continuessin amb aquest absurd criteri que tant els rebaixa, els advertirem, per si no ho sabessin, que si volen llegir fulles o revistes, redactades per persones intel·ligents, autoritzades i reconegudes, citarem les següents que ens venen a la memòria: «La Publicitat», «La Veu de Catalunya», «Revista de Catalunya», «La Nova Revista», «La Paraula Cristiana», «Criterion», «Ciència», etc. Però que no es pensin pas llegir-hi les coses que afectin precisament a Vilassar.»

Nosaltres gosariem donar un consell als bons amics qui redacten «L'Ona» de Vilassar de Mar. I els hi diríem, que sense fer cas de les befes i de les ironies d'aquests senyors setciències, no es desencoratin en la bella obra de cultura que s'han empresa; que procurin mantenir ben viva aquesta «llàntia que vetlla per l'espiritualitat ciutadana», que tard o d'hora l'opinió sensata els jutjarà tal com es mereixen. I no creguin els amics de Vilassar que, aquest defecte, del qual es plangen, sia un patrimoni exclusiu dels vilassarencs. Malhauradament, de gent així, de persones, no crítiques sinó críticaires, d'aquestes que en tota obra hi troben ets i uts, a tot arreu n'hi ha, com a Olot, per exemple ...

VICTOR

D'ací i d'allà

Concursos d'història, literatura i folk-lore.—Agrupació Cultural Lleidatana

Aquesta «Agrupació» convida a la nostra joventut, al concurs-triple que ha organitzat, atenent-se a les bases generals:

PREMI D'HISTÒRIA.—Un Objecte d'Art al millor estudi sobre qualsevol punt interessant de la vida de la nostra ciutat en temps passats, o recenció d'algun manuscrit antic inèdit que faci referència a Lleida.

PREMI DE LITERATURA.—Un Objecte d'Art al millor treball literari, en prosa o vers. Tema lliure.

PREMI DE FOLK-LORE.—Un Objecte d'Art a la millor col·lecció de cançons, ballets populars o llegendes de les comarques lleidatanes.

Ademés, es concediran com a accèssits una medalla d'argent per a cada secció i altre de coure, com a menció.

BASES GENERALS.—1.ª.—Des del proper primer de febrer, queda obert aquest concurs-triple, de Història, Literatura i Folk-lore.

2.ª.—Els treballs hauran d'estar escrits en lletra clara

i llegible i redactats en lletra catalana, podent-hi pendre part tothom.

3.ª.—El nom dels concursants premiats, es donarà a conèixer en les planes de les revistes «Vida Lleidatana» i «Lleida», podent passar a recollir els premis des d'aquell moment a les oficines de «Joventut Republicana» aquell qui els acrediti.

4.ª.—Els treballs deuran enviar-se en un plec tancat junt amb la signatura i adreça de l'autor i el nom de la secció que pretent, al Secretari d'aquesta «Agrupació Cultural», Baptista Xuriguera, Carme 6, 2on., fins el 30 d'abril, data en que s'acaba el termini per a l'admissió.

5.ª.—El Tribunal Examinador i Qualificador, serà nomenat oportunament pel Consell Directiu de l'Agrupació Cultural Lleidatana de J. R.»

6.ª.—Tots els treballs rebuts, quedaran propietat de l'«Agrupació».

Lleida, Gener de 1927.

Pel Consell Directiu de l'Agrupació Cultural Lleidatana de J. R.—El President, Sebastià Serrano Sabaté. —El Secretari, Baptista Xuriguera Parramona.

Arts i Lletres

Hem rebut el primer número d'aquesta novella publicació catalana. Integren la redacció les prestigioses promocions de la joventut intel·lectual de casa nostra.

Li desitgem llargs anys de vida i moltes prosperitats.

Poetesses olotines premiades.

En el Concurs de Poesia Femenina que ha celebrat l'acreditada revista «La Dona Catalana» hi han estat premiades les delicades poetesses de la nostra ciutat, que mencionem: «Idil·lica» «L'Oreneta» i «L'Alosa», de Mercè Devesa; «El meu hort», «Balada de la Playa» i «Balada de les Prunes», de Maria Concepció Carreras; «Flor marcida», de Rosa Sacrest i Casellas; «Remembrances», de Josefa Mató Puigmitjà. També hi ha estat premiada amb la poesia «Somni», Na Roser Vayreda i Trulló.

La més coral enhorabona a tant entusiastes cultivadors de la llengua catalana.

J. Pin i Soler

La mort d'aquest home ha colpit fonament a les lletres catalanes, a les quals havia honorat amb la seva pluma plena de llum i sabiesa.

L'autor de les admirables novel·les *La família dels Garrigues*, *Jaume* i *Niobe*, havia contribuït en llurs articles i obres literàries a ennobrir la nostra llengua.

Tarragona ha perdut un dels seus fills preclars i els catalans tots a un eminent literat.

Descansi en pau.

Seixanta anys de periodisme.

La idea llançada pel nostre entranyable amic En Lluís Bertran i Pijoan de tributar homenatge al doctor Jaume Collell, perquè complia les noves de platí amb el periodisme, ens ha semblat molt encertada, quan més ha estat acollida per tota la premsa catalana, amb tot i que alguns no hàgim estat conformes amb algunes *tossaderies* del venerable fundador de «*La Veu de Montserrat*». Per ço estem identificats completament amb l'assenyadíssim editorial que sobre aquest aspecte publicà en Rovira i Virgili a «*La Publicitat*»:

Seixanta anys de labor periodística representen sempre una colla de sacrificis incalculables, però quan s'escau que una intensa labor així s'ha desenrotllat a fora de Barcelona es valiosa doblement als nostres ulls, car aleshores ha estat feta sense la compensació del cor de les llançances i «bombos» mutus. Bell exemple de perseverància, d'humilitat i d'esperit de sacrifici el del doctor Collell. Per aixó, deixant de banda tots els altres aspectes, ens adherim a l'homenatge al periodista degà de Catalunya.

Una bona idea

El confrare «L'Avi Munné» de Sant Feliu de Guíxols, en el fons del seu darrer número llença la iniciativa de que per tal de que l'homenatge suara tributat al poeta i dramaturg Ignasi Iglesias, tingui més ampla espiritualitat i s'hi pugui ajuntar tota la terra catalana, proposa que en un dia donat les incontables agrupacions d'aficionats al teatre de Catalunya posin en escena una obra de l'Iglesias, proposant que la festa sigui durant la nit de Sant Joan.

Nomenament

El P. Miquel Saderra i Mata, jesuïta, fill de la nostra ciutat, ha estat nomenat Director auxiliar de l'Observatori de Manila per el Govern de la nomenada isla. El P. Saderra i Mata, s'ha especialitzat en l'observació del moviment sísmic, essent en l'actualitat l'encarregat de la divisió sísmica de l'Observatori.

El P. Saderra i Mata, és una veritable glòria olotina de la ciència.

Exposició

Hem rebut una atenta invitació i catàleg, de l'exposició, que de les seves pintures, farà N'Íu Pascual, en les Galeries Arenyes de Barcelona (Corts Catalanes, 670), del 19 de Febrer al 5 de Març.

No cal dubtar que serà un nou èxit.

Llibres rebuts

Acaba de publicar-se la novel·la «*Amor silenciosa*» de Maria-Teresa Vernet. Avançant-nos al judici crític que oportunament en farà el nostre redactor bibliogràfic, ens pla de donar notícia de l'aparició d'aquest llibre que, per les impressions que en tenim, considerem que produirà sensació en el nostre món literari.

En Josep Farran i Mayoral obra el llibre de la Vernet amb un pròleg molt elogiós, del qual reproduïm el següent fragment:

«Observa, lector, l'estudi minuciós de tots els moments i tots els matisos d'una passió creixent i reclosa que una gran tragèdia sublima. Considera aquests personatges que Maria-Teresa fa viure, sóbria i vigorosament expressats, i els paisatges d'una lírica netedat i una sintètica representació, com eren rars en la nostra literatura; i aquelles admirables consonàncies i dissonàncies entre paisatge i persona. I el bon gust i la mesura per tot arreu, qui no afebleixen, ans augmenten, la intensitat de l'evocació.

... l'estil greu i serè que sembla presidir un front de la més pura nissaga llatina; aquell estil amb totes les qualitats afinades ja i fortificades, i el seu moviment clàssic, l'«andante» àgil i sever alhora, que Nietzsche amava tant»....

«Maria-Teresa Vernet triomfarà, siguin quines siguin les circumstàncies: perquè el seu caràcter és dels lluitadors i els vencedors i porta al front el signe de la victòria i la resplendor del triomf als ulls enèrgics....»

També la «Biblioteca Neus» acaba d'incorporar l'excel·lent novel·la «*Promesa*» de Berta Ruck, a la seva creixent col·lecció. La celebrada autora anglesa ens presenta el cas insòlit d'un aqueferat home de negocis que per raons de conveniència personal, prega a la seva mecanògrafa, de deixar-se passar, per un espai de temps determinat, com promesa seva. L'atribulada Mónica té, per certs motius de caràcter econòmic, que acceptar la proposta i així comença la novel·la. L'interès de l'obra justifica l'èxit assolit a Anglaterra i arreu. Berta Ruck completament incògnuda en català, podrà ara ésser assaborida plenament en nostre idioma gràcies a l'art i transparència de la fidel traducció. El volum consta de 300 pàgines i es ven a 2 pessetes. «*La Passatgera*», «*Regina Orli*» i «*El Rosari*» tenen una altra companya molt digna d'elles.

¡AUTOMOBILISTES!

Per Superior Disposició s'ordena que els Títols de Xòfer i els Permisos de Circulació dels vehicles de motor mecànic deuen ésser canviats per altres nous.

Els interessats poden demanar detalls al «Centro Administrativo - Comercial» d'en Joan Triadó Miljà, carrer Major, 10, pral., qui cuidarà de fer els canvis convenients.

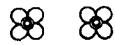
Imp. de P. Aubert. - Carrer Superior, 35 i Nou de S. Antoni. 7. Olot

COSTA BRAVA

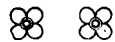
PALAFRUGELL

Hotel Restaurant de Sant Sebastià

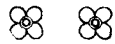
a càrrec de Modest Lladó

COBERTS des de 6 pessetes

Pensió completa 15 pessetes

Pensió per a famílies, a preus módics

Telèfon, 1407

LA FLOR DEL PIRINEU

(MAR A REGISTRADA)

Gran Fàbrica de Llangonisses
i embutits fins. Pernils del país i demés
productes del porc.

ESPECIALITATS

BUTIFARRA CATALANA EN BUDELL
CULAR. - PERNILS SENSE OS, CUITS
AMB SON PROPÍ SUC (EN LLAUNÉS)
DITS EN DOLÇ. - CREMA DE FOIE-
GRAS (TRUFAT). - MORTADELLES.
CAP DE JABALÍ I ALTRES CONSER-
VES DE VIANDES DEL PORC EN
LLAUNES, PROPÍES PER HOTELS,
RESTAURANTS, BALNEARIS, COLLES
EXCURSIONISTES, ETZ., ETZ.

BALDIRI DESCALS AUBERT

Olot (Girona). - Apartat de Correus, n.º 5

PIERA SASTRE

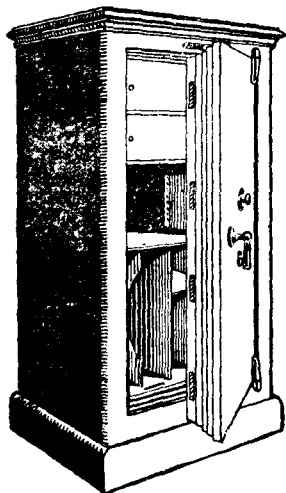

Abundants i modernes col·leccions en tota
mena de Gèneres i gustos

Tall i confecció esmeradíssims

Preus limitats

CAIXES PER A CABALS

PUBLICITE M MIR BARNA

D'ACER
IMPERFORABLE

BASCULES

PIBERNAT

BARCELONA
PARLAMENT 9 i 11

XOCOLATA CARRERAS

OLOT

Casa fundada en 1790

PERE AUBERT I M P R E S S O R

TREBALLS COMERCIALS.
ESQUELES. - RECORDATORIS.
PROGRAMES, CARTELLS I
PROSPECTES DE TOTA
MENA.-TARGETERIA.
TALONARIS DE
RIFA.

C. SUPERIOR, 35. - OLOT